

Міністерство освіти і науки України
Кропивницький фаховий коледж харчування та торгівлі

Затверджую

Голова приймальної комісії

В.О. директора

Тетяна БАРНА

2024 р.

ПРОГРАМА
ІНДИВІДУАЛЬНОЇ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ
З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ,
ЯКІ В 2024 РОЦІ ВСТУПАЮТЬ
НА БАЗІ 11 КЛАСІВ
(ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА)
ДО КРОПИВНИЦЬКОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

Розглянуто та схвалено

на засіданні відбіркової (предметної) комісії

Протокол № 2 від 26.04.2024 р.

Голова комісії

 Вікторія ХИЖЕВСЬКА

Програма усної співбесіди з української літератури для абітурієнтів на основі повної загальної середньої освіти Кропивницького фахового коледжу харчування та торгівлі.

Укладач: член предметної комісії **ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ Володимир
Леонідович**

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка
2. Програма співбесіди з української літератури
3. Питання співбесіди з української літератури
4. Критерії оцінювання.
5. Таблиця переведення балів в оцінку за 12-бальною системою.
6. Список рекомендованої літератури

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди з української літератури (на основі повної загальної середньої освіти) Кропивницького фахового коледжу харчування та торгівлі розроблено на основі оновленої програми з української літератури для 10–11 класів створено на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), з урахуванням Програми з української літератури для 5–9 класів для загальноосвітніх навчальних закладів (2012 зі змінами 2015–2017 рр.) та відповідно до Концепції «Нової української школи» (2016).

Зважаючи на варіативність програм з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів, до програми внесено персоналії письменників і художні твори, вивчення яких передбачено всіма чинними програмами і відображено в усіх підручниках, рекомендованих Міністерством освіти і науки України.

Матеріал програми розподілено за такими **розділами**:

- «Усна народна творчість»
- «Давня українська література»
- «Література кінця XVIII - початку XX ст.»
- «Література XX ст.»
- «Твори українських письменників-емігрантів»
- «Сучасний літературний процес».

Мета й завдання вивчення української літератури визначені державною програмою з української літератури, яка водночас визначає основний зміст навчання і вимоги та критерії оцінювання його результатів.

Мета вивчення української літератури у закладах освіти України на сучасному етапі:

- розвиток стійкої мотивації до вивчення української літератури, засвоєння через літературу історії, культури народу, моральних та естетичних цінностей, формування духовного світу, їхніх світоглядних переконань, громадянських якостей, утвердження за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей;

- розвиток умінь вільно спілкуватися в різних ситуаціях, формулювати та відстоювати власну думку, вести дискусію, оцінювати життєві явища, моральні, суспільні, історичні та інші проблеми сучасності, висловлювати щодо них власне ставлення, досягати взаєморозуміння та взаємодії з іншими людьми;

- узагальнення та поглиблення знань про літературу як мистецтво слова;

- вироблення вмінь орієнтуватися у світі класичної і масової літератури, користуватися сучасними інформаційними комунікаціями (Інтернетом, системою дистанційного навчання тощо), провадити пошуково-дослідницьку діяльність (знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, систематизувати, зіставляти різноманітні факти та відомості), застосовувати на практиці здобуті у процесі вивчення літератури знання, набуті вміння та навички;

- удосконалення під час провадження дослідницької діяльності навичок самостійної навчальної діяльності, саморозвитку, самоконтролю, розвиток художньо-образного мислення, інтелектуальних і творчих здібностей, їх емоційно-духовної сфери, естетичних смаків і загальної культури;

- виховання відчуття краси й виразності рідного слова;

- виховання засобами художнього слова на основі гуманістичних ідеалів, що пропагує художня література, сучасного естетично розвиненого читача зі сформованими почуттями національної самосвідомості та власної гідності.

Цілі навчального предмету «Українська література»:

- Створювати власні висловлювання з певною комунікативною метою;

- Виразити мовними засобами свій духовний світ;

- Популяризувати українською мовою цінності української та світової культури;

- Підвищувати загальну освіченості громадянина України;

- Досягати належного рівня сформованості вміння читати й усвідомлювати прочитане;

- Залучатися до художньої літератури, а через неї - до фундаментальних цінностей культури;

- Сприяти всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації особистості в сучасному світі.

Ключові компетентності

Вступник:

- виявляє зв'язок літератури з філософією, міфологією, фольклором, іншими видами мистецтва;
- мистецтва;
- дискутує з приводу порушених у творі проблем, толерантно відстоює власну позицію;
- знаходить компроміс у дискусії;
- оцінює й характеризує внесок митців, творчість яких вивчалася, у скарбницю української літератури, у розвиток української літературної мови, у світовий мистецький поступ;
- добирає самостійно джерела інформації для просування індивідуальним освітнім маршрутом;
- здійснює самоаналіз роботи з інформацією; перевіряє одержану інформацію;
- визначає зміст, обсяг своєї навчальної діяльності, способи опрацювання навчального матеріалу; формує індивідуальний читацький маршрут, за потреби коригує його;
- володіє різноманітними способами саморефлексії і самоконтролю; самостійно визначає причини труднощів у навчанні.

Предметні компетентності

Вступник:

- називає найдавніші книги Київської Русі, основні пам'ятки оригінальної літератури; перші друковані книги в Україні; імена перекладачів Біблії українською мовою; найважливіші ознаки творчих методів і літературних напрямів; різні типи художніх образів; види й жанри усної народної творчості;
- розповідає про історію відкриття пам'ятки «Слово о полку Ігоревім», основні гіпотези авторства, історичну основу, про її переклади та переспіви; про козацькі літописи, «Історію русів», про вертеп як вид давнього театрального мистецтва; внесок митців, твори яких вивчаються, у розвиток української літератури;
- висвітлює роль фольклору в житті українського народу, його місце в розвитку літератури;
- значення давніх літописів для збереження відомостей про життя, культуру, звичаї наших пращурів;
- переказує біографію Т. Шевченка, основні біографічні відомості інших митців, творчість яких вивчалась;
- знає визначення, ознаки й застосовує під час інтерпретації та аналізу художнього твору (окремого фрагменту) літературознавчі поняття: народна пісня, балада, притча, літописи, романс, послання, пародія, псалом, роман, роман-хроніка, історичний роман, лірична медитація, Ренесанс, Бароко, сентименталізм, романтизм, реалізм, травестія, бурлеск, алюзія, гротеск, контраст, умовність, ліричний герой;
- переказує і коментує ідейно-тематичний зміст виучуваних творів; визначає їх жанрові та художні особливості; основну ідею твору, задум автора, чинники, які могли спонукати до написання; особливості композиції; роль художніх засобів;
- пояснює багатозначність художнього образу; роль християнства в духовному житті українського народу; основні постулати християнської моралі: ідеали правди, чесності, патріотизму, скромності, любові до ближнього, універсальність євангельських істин людського буття; великий духовний

- імпульс, який подала діяльність Шевченка в боротьбі за політичну незалежність і культурне збагачення України; розуміння Шевченком ідеї Бога;
- встановлює специфіку втілення окремих тем, ідей, сюжетів, образів, мотивів священних книг людства в літературі та інших видах мистецтва;
  - характеризує образи виучуваних творів, у т. ч. символічні; визначає їх роль у донесенні до читача авторського задуму, ставлення автора до свого героя;
  - аналізує та інтерпретує твір у культурологічному контексті;
  - коментує оцінку виучуваних творів критиками, зіставляє її з власною;
  - розглядає художній твір в історичному і культурному контексті періоду створення;
  - визначає його місце в мистецькому доробку автора, історії української літератури, актуальність сьогодні;
  - встановлює міжпредметні зв'язки на рівні тем, ідей, образів.

Ключові компетентності

Вступник:

- виявляє зв'язок літератури з філософією, міфологією, фольклором, іншими видами мистецтва;
- дискутує з приводу порушених у творі проблем, толерантно відстоює власну позицію;
- знаходить компроміс у дискусії;
- оцінює й характеризує внесок митців, творчість яких вивчалася, у скарбницю української літератури, у розвиток української літературної мови, у світовий мистецький поступ;
- добирає самостійно джерела інформації для просування індивідуальним освітнім маршрутом;
- здійснює самоаналіз роботи з інформацією; перевіряє одержану інформацію;
- визначає зміст, обсяг своєї навчальної діяльності, способи опрацювання навчального матеріалу; формує індивідуальний читацький маршрут, за потреби коригує його.

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Усна народна творчість

- Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».
- Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль».

Давня українська література

- Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку»;
- «Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги);
- «Слово про похід Ігорів»;
- Григорій Сковорода «De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень».

Література кінця XVIII-початку XX ст.

- Іван Котляревський «Енеїда», «Наталка Полтавка»;
- Тарас Шевченко «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт»;
- Пантелеймон Куліш «Чорна рада»;
- Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»;
- Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1,4 частини); Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля»;
- Іван Франко «Захар Беркут», «Мойсей».

Література XX ст.

- Михайло Коцюбинський «Тіні забутих предків», «Intermezzo»;
- Василь Стефаник «Камінний хрест»;
- Ольга Кобилянська «Меланхолійний вальс»;
- Леся Українка «Contra spem spero!», «Лісова пісня»;
- Микола Вороний «Блакитна Панна»;
- Олександр Олесь «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...»;
- Павло Тичина «О панно Інно», «Ви знаєте, як липа шелестить», «Пам'яті тридцяти»;
- Максим Рильський «У теплі дні збирання винограду»;

- Микола Хвильовий «Я (Романтика)»;
- Юрій Яновський «Майстер корабля»; Володимир Сосюра «Любіть Україну»;
- Валер'ян Підмогильний «Місто»;
- Остап Вишня «Моя автобіографія», «Сом»;
- Микола Куліш «Мина Мазайло»;
- Олександр Довженко «Зачарована Десна»;
- Андрій Малишко «Пісня про рушник»;
- Василь Симоненко «Ти знаєш, що ти – людина?», «Задивляюсь у твої зіниці...», «Лебеді материнства»;
- Олесь Гончар «Модри Камень»;
- Григій Тютюнник «Три зозулі з поклоном»;
- Василь Стус «Господи, гніву пречистого...»;
- Іван Драч «Балада про соняшник»;
- Дмитро Павличко «Два кольори»;
- Ліна Костенко Роман «Маруся Чурай».

Твори українських письменників-емігрантів

- Іван Багряний «Тигролови»;
- Євген Маланюк «Уривок з поеми».

Сучасний літературний процес

Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.

Питання співбесіди з української літератури

1. Найвідоміші пісні Марусі Чурай. Історичні пісні.
2. Тематика, образи, зміст народних дум і балад. Історичні пісні.
3. «Повість минулих літ» – літопис XI-XII ст.
4. «Слово про похід Ігорів». Проблема його автентичності.
5. Творчість Григорія Сковороди, Івана Котляревського.
6. Народні ідеали в творах І. Нечуя-Левицького.
7. Розвиток традицій Т. Шевченка в українській літературі II пол. XIX ст.
8. Іван Франко – поет-новатор . Повесть «Захар Беркут». Поема «Мойсей».
9. Творчість Пантелеймона Куліша в літературному процесі другої половини XIX ст.
10. Роман Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повня?» (актуальність, образи, новаторство художнього мислення).
11. Творчість Івана Карпенка-Карого на прикладі твору «Мартин Боруля».
12. Творчість Михайла Коцюбинського («Тіні забутих предків», «Intermezzo»).
13. Майстер психологічної новели, експресіоніст Василь Стефаник.
14. Новаторська творчість Лесі Українки.
15. Поетична творчість Миколи Вороного, Павла Тичини, Володимира Сосюри та Максима Рильського.
16. Драматургія Миколи Куліша.
17. Творчість Миколи Хвильового.
18. Роман В. Підмогильного «Місто» і його значення в розвитку української прози.
19. Роман «Майстер корабля» Юрія Яновського.
20. Остап Вишня – засновник жанру усмішки в українській літературі.
21. Олександр Довженко – письменник і кінорежисер.
22. Життя і творчість Івана Багряного. Роман «Тигролови».
23. Творчість Євгена Маланюка.
24. Творчість «поетів-шістдесятників». Андрій Малишко. Іван Драч. Дмитро Павличко.

Критерії оцінювання відповіді

При оцінюванні відповідей до уваги беруть такі критерії:

- Рівень засвоєння навчального матеріалу з української літератури;
- Комунікативні вміння (уміння сприймати, відтворювати, створювати усні висловлення);
- Обізнаність у творчості українських письменників і поетів;
- Знання теорії літератури.

Підсумкова оцінка за співбесіду виставляється за **200-бальною** системою оцінювання.

200-175 балів ставиться, якщо вступник ґрунтовно й повно викладає теоретичний матеріал; демонструє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки наводить необхідні приклади, дібрані самостійно; не допускає мовленнєвих помилок.

152-172 бали отримує вступник, який теж демонструє знання та розуміння необхідного матеріалу однак у відповіді є певні фактичні помилки, які він виправляє після зауваження викладача.

143-100 бали отримує вступник, який виявляє знання й розуміння основних положень даної теми, але викладає матеріал не досить повно, допускає неточності у визначенні понять; не вміє глибоко і переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває труднощі під час добору прикладів; викладає матеріал непослідовно й допускає мовленнєві помилки.

99-0 балів отримує вступник, який демонструє незнання більшої частини матеріалу, допускає у формулюванні визначень і правил помилки, що спотворюють їх зміст.

Критерії оцінювання знань з української літератури (співбесіда)
(шкала 100-200 балів)

Бали	Вимоги до умінь вступника
99 і нижче	Вступник не може відтворити навчальний матеріал навіть на навчальному рівні, не володіє інформацією про літературні явища та факти.
100-105	Вступник відтворює матеріал на елементарному рівні, називаючи окремих літературний факт або явище.
106-110	Розуміє матеріал на елементарному рівні, його засвоєння, відтворює якийсь фрагмент твору окремим реченням.
111-115	Сприймає навчальний матеріал, дає відповідь у вигляді вислову (з допомогою викладача).
116-120	Володіє матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну його частину твору, дає визначення літературного явища без посилання та текст.
121-125	Фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, має здатність до елементарного викладу думки.
126-130	Відтворює менше половини навчального матеріалу. Володіє матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою викладача відтворює матеріал і наводить приклад з тексту.
131-135	Виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але не достатньо осмислена.
136-140	Володіє матеріалом, відтворює значну його частину, з допомогою викладача знаходить потрібні приклади.
141-145	Володіє матеріалом на недостатньому рівні, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника, повторити за зразком певну дію; описує явища, процеси без пояснень причин, слабо орієнтується в поняттях.
146-150	Знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; формулює поняття, наводить приклади; підтверджує висловлене судження прикладами.
151-155	Питання значною мірою розкриті, але трапляються недоліки за низкою показників.
156-160	Виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робить певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу.
161-165	Відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання на практиці; виклад загалом зв'язний, питання в цілому розкрито, але помітний репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.
166-170	Абітурієнт правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст; розуміє основоположні теорії і факти, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними.

171-175	Абітурієнт уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок; вдало добирає лексичні засоби але у відповіді є недоліки, наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується, правила не завжди підтверджуються прикладами тощо.
176-180	Знання вступника є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між літературними явищами, фактами, робити висновки; вдало добирає лексичні засоби; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Володіє матеріалом та навичками аналізу літературного твору за поданим викладачем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
181-185	Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; вдало добирає лексичні засоби. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу на рівні уявлення про певне літературне явище, під керівництвом викладача виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
186-190	Абітурієнт володіє глибокими й міцними знаннями, робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі літературні факти, явища, ідеї, наводить доречні приклади. Мова відзначається багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стильової єдності і виразності. Володіє матеріалом та навичками аналізу художнього твору, систематизує та узагальнює набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження.
191-195	Володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх; уміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності. Відповідь у цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю. На високому рівні володіє матеріалом та навичками аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності.
196-200	Вступник має системні, дієві знання, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу явищ; відповідь повна, глибока, аргументована, вступник уміє застосовувати знання творчо. Відповідь відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю. Вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору.

Вступник, який набрав 99 і меншу кількість балів, не допускається до конкурсу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту): підр. для 10 кл. закладів загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – 208 с.: іл.
2. Авраменко О. Українська література (рівень стандарту): підр. для 11 кл. закладів загальн. середн. освіти / Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2018. – 208 с.: іл.
3. Заболотний О. В. Українська мова і література. Повний курс підготовки до ЗНО. – К.: Літера ЛТД, 2019.
4. Українська літератур підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти Автори: О.В. Слоньовська, Н.В. Мафтин, Н.М. Вівчарик Рік видання: 2019
5. Дмитро Заєць “Довідник з української літератури”: 2021.
6. АВРАМЕНКО О. ДОВІДНИК (1 ЧАСТИНА) + ТЕСТИ (2 ЧАСТИНА) ЗНО 2023 УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА /КОМПЛЕКТ/. ГРАМОТА